

Aan: wethouders PFO Mobiliteit
Overleg: PFO 2 oktober 2019
Locatie: Duiven
Steller: Johan Leferink – regisseur duurzame mobiliteit en bereikbaarheid

Onderwerp: Programma Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid regio Arnhem Nijmegen

Voorstel

1. Instemmen met het ambitedocument Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid + bijbehorende uitwerkingen (o.a. het position paper '(H)OV voor iedereen) en het communicatieplan;
2. Instemmen met de 70% versie van de samenwerkingsagenda Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid;
3. Akkoord gaan met het voorstel voor financiering en capaciteit 2020;
4. Het programma DM&B voor 21 november laten vaststellen en accorderen in de B&W's inclusief de daarbij behorende financiële aspecten.

Korte toelichting/samenvatting

In deze notitie wordt ingegaan op de uitgangpunten en de aanpak rondom regionale duurzame mobiliteit en bereikbaarheid van de regio Arnhem Nijmegen. Vanuit de eerder door u geaccordeerde opgaven wordt in deze notitie aangegeven wat nodig is om deze opgaven te realiseren. Gevraagd wordt om in te stemmen met het definitieve ambitedocument en de bijbehorende uitwerkingen. U heeft ook gevraagd om een uitvoeringsagenda, zodat meer duidelijk is welke rol de regio speelt bij de realisatie van het programma voor 2020 en verder en op welke onderdelen de gemeenten in de regio willen samenwerken. Deze uitvoeringsagenda is iets verbreed (mede op verzoek van het Bestuurlijk Overleg Mobiliteit Arnhem Nijmegen) om ook de projecten van de overige partners/stakeholders in onze regio in beeld te brengen. Dit is ook de reden dat wij deze agenda de samenwerkingsagenda Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid regio Arnhem Nijmegen hebben genoemd. Op basis hiervan is een financiële vertaalslag gemaakt. Voor 2020 is een regionale mobiliteitsbudget nodig van 1,017 miljoen euro. Gevraagd wordt om akkoord te gaan met het bestedingsplan.

Gezien het feit dat het regionale programma Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid regio Arnhem Nijmegen ook een rol speelt bij de komende MIRT-afspraken tussen de regio en het Rijk wordt aan u gevraagd om voor 21 november a.s. het ambitedocument en de daarbij behorende financiële aspecten te accorderen in de B&W's en indien mogelijk/noodzakelijk in de gemeenteraden.

ALGEMEEN

In de PFO-Mobiliteit vergadering van 27 maart 2019 bent u akkoord gegaan met de werkstructuur en hoofdlijnen van de regionale opgaven. Op 19 juni 2019 heeft u de 80% versie besproken. De regio kan, vanuit een versterkte samenwerking tussen gemeenten, een goede bijdrage leveren aan een aantal opgaven. Onze mobiliteit beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen. Verreweg de meeste van onze verplaatsingen doen zich voor binnen het 'Daily Urban System'. De stedelijke regio Arnhem Nijmegen is bij uitstek het schaalniveau om de uitdagingen wat betreft bereikbaarheid, betrouwbare reistijden en duurzame mobiliteit aan te pakken. Structurele samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen is hiervoor nodig. Dit wordt ook bevestigd in de discussienota van de regio Arnhem Nijmegen over Regionale Samenwerking – Samen steviger en sterker.

Voor u ligt het definitieve ambitedocument SLIM & Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid (zie bijlage 3-2). De opmerkingen van de afgelopen periode zijn hierin verwerkt. Dit beleid/de opgaven van de regio Arnhem Nijmegen zijn de uitgangspunten/basis voor o.a. gesprekken met het rijk, provincie (BO MIRT) en andere partners (BOM en andere overleggen).

Ook is het position paper '(H)OV voor iedereen' bijgevoegd (zie bijlage 3-3). Hierin wordt op hoofdlijnen de koers van de regio v.w.b. het (H)OV uiteengezet. Ook deze wordt aan u voorgelegd met het verzoek hiermee in te stemmen.

SAMENWERKINGSAGENDA

U heeft gevraagd om een uitvoeringsagenda, zodat meer duidelijk is welke rol de regio speelt bij de realisatie van het programma voor 2020 en verder en op welke onderdelen de gemeenten in de regio willen samenwerken. De partners in het Bestuurlijk Overleg Mobiliteit regio Arnhem Nijmegen hebben geadviseerd om de uitvoeringsagenda iets te verbreden door ook de projecten van de partners/stakeholders in onze regio in beeld te brengen. Dit is de reden dat wij de voorliggende agenda de Samenwerkingsagenda Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid regio Arnhem Nijmegen hebben genoemd. Een 70% versie is gemaakt om een goede inschatting te kunnen maken van o.a. het benodigde regionale budget (zie bijlage 3-4). Aan u wordt gevraagd om in te stemmen met de 70% versie. Een definitieve samenwerkingsagenda 2020 e.v. zullen wij in uw decembervergadering voorleggen.

GOVERNANCE en FINANCIËN

U heeft op 27 maart 2019 aangegeven maximaal te willen inzetten op een structurele aanpak, waarbij de regio een belangrijke speler binnen het publiek/private netwerk kan (c.q. moet) zijn. Hiervoor is naast een eenduidige inhoudelijke aanpak ook capaciteit en financiering essentieel. U heeft vanaf begin dit jaar ingezet op het versterken van de sturende kracht van de regionale mobiliteitsaanpak (door middel van een regisseur mobiliteit en bereikbaarheid, een PFO-secretaris en een programmamedewerker). Ook wordt gewerkt met gemeentelijke aanspreekpunten voor de 6 werksporen. Er zijn 6 gemeenteambtenaren een paar uur per week 'vrijgemaakt' om de 6 werksporen binnen de bereikbaarheidsopgave inhoudelijk aan te jagen (zgn. ambtelijke aanspreekpunten/ deelprogrammacoördinatoren). De aanspreekpunten zorgen voor hun deel van de samenwerkingsagenda. In 2019 willen we deze capaciteit langzaam opbouwen, gezien het feit dat de desbetreffende contactpersonen dit naast hun reguliere werkzaamheden doen. In het voorliggende advies wordt uitgegaan dat vanaf 2020 de gemeenten, die een ambtelijk aanspreekpunt beschikbaar stellen,

financieel gecompenseerd worden. Ook zijn er per werkspoor een of twee bestuurlijke accounthouders.

We werken vanuit 1 visie en 1 aanpak, te weten het programma SLIM& duurzame Mobiliteit en bereikbaarheid! Vanuit het regionale programma duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid willen we een drietal accenten leggen:

1. Duurzame inzet capaciteit
2. Versterkte communicatie en lobby
3. Cofinanciering strategische projecten

Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid staat niet op zichzelf en is 1 van regionale beleidslijnen. De overige beleidslijnen zijn: Economie, Duurzaamheid en Wonen. In april 2019 hebben alle colleges besloten om een proces te starten om de regionale samenwerking te versterken. Gezamenlijk willen de colleges werken aan een toekomstbestendige visie, agenda en bijpassende slimme, begrijpelijke overleg- en besluitvormingsstructuur. Jan Herman de Baas is kwartiermaker van dit proces en rond de jaarwisseling liggen de eindproducten voor. Het programma duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid past 1 op 1 binnen de gestelde kaders en draagt mede bij aan de overige regionale opgaven (o.a. duurzaamheid).

We hebben regionale ambities. Een gezamenlijke financiering van capaciteit en de daarbij behorende investeringen/verkenningen in de regionale opgaven is noodzakelijk. Om invulling te kunnen geven aan de door u zelf aangegeven opgaven en de vastgestelde position papers wordt voorgesteld om gebruik te maken van het regionale mobiliteitsfonds¹. U heeft de wens aangegeven om regionale mobiliteitsinvesteringen, lobby en regionale verkenningen/uitwerkingen te kunnen financieren uit het regionale mobiliteitsfonds. Gelet op de regionale ambities is het zaak dat alle regiogemeenten hun financiële bijdrage gaan leveren aan het fonds en niet alleen Arnhem, Nijmegen en de provincie Gelderland. Hiertoe is een concept bestedingsplan gemaakt. U heeft bij het vaststellen van de begroting 2020 van de regio Arnhem Nijmegen aangegeven dat specifieke programmakosten binnen een PFO door de gemeenten bijeengebracht wordt en wordt ondergebracht bij één van de 18 gemeenten (in ons geval de gemeente Nijmegen). Om de ingeslagen weg en ambities in 2020 te kunnen realiseren is een bedrag nodig van € 1.016.937,-. De regio heeft per 1 januari 2019 782.259 inwoners. Derhalve wordt een bijdrage per gemeente gevraagd van € 1,30 per inwoner (zie bijlage 3-5 voor een verdeling per gemeente). Het beschikbare bedrag wordt toegedeeld aan een viertal hoofdthema's:

- Capaciteit: Dit zijn de regisseur, de programmamedewerker en de ambtelijke ondersteuning/trekkers;
- Lobby en communicatie: Uitvoering van het communicatieplan, communicatiestrategieën, evenementen, acties en lobby;
- Beleidsuitwerking, studies en monitoring: De regio wil haar eigen beleidslijnen ontwikkelen en voorbereiden. Hiervoor is het soms handig om externe expertise te gebruiken. Daarnaast willen we de regionale opgaven updaten en monitoren.

¹ De gemeente Nijmegen, de gemeente Arnhem en de provincie Gelderland hebben in 2019 een regionaal mobiliteitsfonds ingesteld. Dit is gedaan om het versterken van de sturende kracht van de regionale mobiliteitsaanpak (door middel van een regisseur Mobiliteit en Bereikbaarheid, een programmamedewerker + beperkt werkbudget) mogelijk te maken. In 2019 dragen deze 3 partijen ook de kosten. De gemeente Nijmegen is penvoerder.

- Investerings/strategische (spaar)projecten (cofinanciering): Om uw regionale ambitie te kunnen waarmaken is cofinanciering erg wenselijk. Denk aan een bijdrage aan het regionale deelprogramma Slim & Schoon Onderweg (hier hebben wij als regio zelf de regie in handen). Met een relatief kleine bijdrage vanuit de regio kunnen we een behoorlijke hoeveelheid financiële middelen van het Rijk en de provincie Gelderland vrijspelen.

Gebleken is dat het Rijk en de provincie Gelderland steeds meer naar de regio kijken voor een bijdrage (cofinanciering). Ook kan worden gedacht aan het bijdragen in regionale projecten waar niet of nauwelijks cofinanciering van andere partijen opzit (sommige regionale fietsroutes, recreatieve routes). Met name aan strategische projecten zou een cofinanciering in sommige gevallen wenselijk kunnen zijn (bijv. een bijdrage aan deelmaatregelen A50, A12, A15, het spoorviaduct Wolfheze, station Nijmegen, Arnhem-Oost, overige regionale knooppunten HOV, zuidelijke ontsluiting Nijmegen, oostelijke ontsluiting Arnhem, Bereikbaarheidsprojecten park Lingezegen, duurzame mobiliteitsprojecten en pilots bij gemeenten e.d.). Veel projectgeld gaat in 2020 zitten in uitwerkingen/verkenningen. In een aantal gevallen doen we dit samen met partners als de provincie Gelderland.

Voor 2020 wordt voorgesteld om het volgende bestedingsplan te hanteren:

1. Capaciteit		€ 296.000,-
• Personeelskosten en bedrijfsvoering:	€ 170.000,-	
• Compensatie aanspreekpunten/coördinatoren:	€ 126.000,-	
2. Lobby, communicatie en promotie		€ 115.000,-
3. Beleidsuitwerking, studies en monitoring algemeen:		€ 48.937,-
4. Investerings (spaar)projecten en verkenningen(cofinanciering)		€ 557.000,-
• Robuust wegnnet	€ 50.000,-	
• Betrouwbaar spoor	€ 15.000,-	
• (H)OV voor iedereen	€ 32.000,-	
• Aantrekkelijk Fietsnetwerk	€ 170.000,-	
• Schoon onderweg	€ 250.000,-	
• Verkeersveilige omgeving	€ 40.000,-	
		----- +
		€1.016.937,-

COMMUNICATIE en MONITORING

Samenwerking maakt de regio 'samen steviger en sterker'. In de communicatiestrategie van ons programma vertalen wij dit naar 'informereren, verbinden en stimuleren':

- Wij maken ons zichtbaar en laten zien waar we goed in zijn;
- Wij bouwen aan een netwerk, zoeken samenwerking waarmee we kennis kunnen delen;
- Wij stimuleren nieuwe initiatieven en innovaties.

Concreet betekent dit dat wij werken aan o.a. het opstellen van een factsheet als afgeleide van het ambitedocument, het versterken van de naamgeving, positioneren van de kernboodschap en zichtbaarheid creëren op de website en bijdragen in de nieuwsbrief van de regio. Daarnaast werken wij aan de lobby-aanpak, waar mogelijk in samenwerking met andere programma's en partijen (zie bijlage 3-6).

Het PFO Mobiliteit zal in elke vergadering worden geïnformeerd over de voortgang van de projecten. 2x per jaar zal de programmaregisseur verantwoording afleggen v.w.b. de financiële aspecten.